

УДК 355/359

М.О. Стахеев, С.В. Кукобко, С.І. Хмелевський

Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків

ПРО СТРУКТУРУ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ РАДІОТЕХНІЧНИХ З'ЄДНАНЬ У ПЕРСПЕКТИВНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ

Розглянуто існуючу систему управління радіотехнічним з'єднанням Повітряних Сил Збройних Сил України. З урахуванням положень Державної програми розвитку Збройних Сил України визначені структура, функції та завдання органів управління радіотехнічного з'єднання у перспективній системі управління Повітряних Сил Збройних Сил України з урахуванням її адаптацію до стандартів країн-членів НАТО та за умови переходу на новий розподіл функцій між штабом, вишколом та логістикою з'єднання при збереженні основ військового управління, які закріплені в керівних документах.

Ключові слова: система управління, радіотехнічне з'єднання.

Постановка проблеми та аналіз літератури

Державною програмою розвитку Збройних Сил України на 2006-2011 роки передбачено удосконалення системи управління та її адаптацію до стандартів країн-членів НАТО [1 – 4]. Цією програмою сплановано побудову перспективної системи управління Збройних Сил України з урахуванням уточнених завдань та визначеного бойового складу військ (сил).

Перспективна система управління [1, 4] має на меті поступовий перехід на трьох-ланкову структуру управління, створення нових органів військового управління (Об'єднаного оперативного командування (ООК); Центрів повітряних операцій (ЦПО), управління та оповіщення (ЦУО)), морських операцій (ЦМО), які оперативно підпорядковані ООК, та управління міжвидовими угрупованнями військ (сил), у тому числі миротворчими контингентами; Об'єднання сил забезпечення (ОСЗ) з покладанням на нього функцій прийому, накопичення та утримання матеріально-технічних засобів, безпосереднього за-

безпечення Збройних Сил України), розгортання цифрової інтегральної мережі зв'язку як основи Єдиної автоматизованої системи управління Збройних Сил України та її підсистеми – автоматизованої системи управління авіацією та силами і засобами Протиповітряної Оборони (ППО) Повітряних Сил (ПС).

Перспективна система органів військового управління Повітряних Сил повинна передбачати чіткий розподіл функцій адміністративного, оперативного управління та функцій забезпечення.

Функції оперативного управління військами (силами) будуть здійснювати: ЦПО та ЦУО. Функції адміністративного управління військами (силами) покладатимуться на штаб ПС, штаби об'єднань, з'єднань ПС, основними завданнями яких будуть підтримання бойової та мобілізаційної готовності, підготовка військ (сил) та виконання заходів їх розвитку. Функції забезпечення військ (сил) покладатимуться на штаб ПС, (ЦУО ПС), центри, бази матеріально-технічного забезпечення, які забезпечуватимуть потреби військ (сил) в озброєнні та військовій техніці, матеріально-технічних засобах.

Мета статті – визначення структури, функцій та завдань органів управління радіотехнічних з'єднань у перспективній системі управління Повітряних Сил.

Основний матеріал

Стратегічний план застосування Збройних Сил України на період до 2009 року [1] передбачає, що Командування Повітряних Сил виконує оперативні функції з планування протиповітряної оборони, застосування підпорядкованих сил (військ) та управління ними в операціях (бойових діях).

Перехід до такої системи передбачає зміни в структурі та функціях органів управління радіотехнічного з'єднання. Ці зміни торкнуться як функцій планування бойового застосування так і функцій управління бойовими діями підрозділів. Однак ця система передбачає, що на тактичному рівні до планування та управління також будуть залучатися штаби з'єднань та прирівняні до них.

За таких умов система органів управління радіотехнічних з'єднань також повинна створюватися за принципом поділу на «штаб-вишкіл-логістику» і мати чіткий розподіл функцій адміністративного та оперативного управління.

Для визначення функцій командира, штабу і управління радіотехнічного з'єднання в новій системі військового управління потрібно сформулювати:

- 1) порядок планування бойового застосування радіотехнічного з'єднання в новій системі управління ПС. Визначити порядок розробки і відповідальність командира та штабу за розробку рішення та плану бойового застосування з'єднання;
- 2) роль та місце командира при управлінні бойовими діями підрозділів з'єднання в новій системі управління;
- 3) перспективну структуру органів управління з'єднання.

Зміни в системі управління та плануванні бойових дій з'єднань радіотехнічних військ не повинні порушувати основи військового управління, які закріплені в ряді керівних документів.

Згідно існуючих керівних документів управління радіотехнічним з'єднанням полягає в цілеспрямованій діяльності командира, штабу і служб по підтриманню постійної бойової готовності підпорядкованих підрозділів як у мирний час, так і під час мобілізаційного розгортання, підготовки їх до бойового застосування і керівництва ними при виконанні поставлених завдань. Основою управління є рішення командира. Чітке і безперервне управління досягається особистою відповідальністю командирів і начальників за правильне застосування підпорядкованих їм військ і за результат виконання бойового завдання; забезпеченням живучості системи управління.

В новій структурі управління командир з'єднання втрачає можливість одноосібно приймати рішення на бойове застосування з'єднання. Функція прийняття рішення на бойове застосування підроз-

ділів з'єднання переходить до вище стоячого органу військового управління (ЦУО, ЦПО). Однак командир з'єднання повинен безпосередньо приймати участь в плануванні та управлінні бойовими діями підпорядкованих підрозділів та виконувати свою командирську функцію у любых умовах обстановки на всіх етапах підготовки та виконання поставленого бойового завдання.

Відпрацювання замислу, як основи рішення на бойове застосування з'єднання, неможливе без участі командира та штабу радіотехнічного з'єднання, тому командир при розробці в ЦУО (ЦПО) плану бойового застосування з'єднання, повинен подавати пропозиції до замислу вище стоячого командира (начальника – ЦУО (ЦПО)), який в бойовому розпорядженні (бойовому наказі) деталізує свій замисел до рівня радіотехнічного з'єднання, з урахуванням пропозицій командира та штабу з'єднання.

При умові передачі до ЦУО (ЦПО) функцій відпрацювання плану бойового застосування з'єднання згідно ситуації та замислу на бойове застосування, командир радіотехнічного з'єднання буде приймати рішення на виконання бойового завдання. Інші пункти рішення командира (крім замислу) повинні зберігатися в повному обсязі, тому що вони відображають підготовку до бойового застосування та всі види забезпечення бойових дій.

У ході завчасної підготовки до бойового застосування здійснюється: участь командира та офіцерів оперативного відділення штабу з'єднання у плануванні бойового застосування з'єднання сумісно з вище стоячим штабом (відділом планування бойового застосування ЦУО) шляхом подачі до нього відповідних пропозицій та участі офіцерів оперативного відділення з'єднання в роботі відповідних відділів планування бойового застосування частин та з'єднань ЦУО.

В подальшому командир радіотехнічного з'єднання здійснює постановку бойових завдань підрозділам; підготовку до виконання бойового завдання; розгортання підрозділів у бойовий порядок, контролює інженерне обладнання позицій і командних пунктів підрозділів; організацію і проведення усіх видів забезпечення; здійснює практичну роботу у підрозділах з метою надання допомоги командирам, штабам у підготовці до бойового застосування і контролю готовності підрозділів. Одночасно постійно удосконалюються бойова і мобілізаційна готовність, здійснюється бойове чергування, уточнюються прийняте рішення на виконання поставленого бойового завдання, бойові документи.

Безпосередня підготовка радіотехнічного з'єднання до бойового застосування здійснюється на підставі поставленого командувачем Повітряного Командування (командиром ЦУО (ЦПО)) бойового завдання і включає:

- уточнення (розроблення) за ситуацією рішення командира з'єднання на виконання поставленого бойового завдання;

– доведення до підлеглих командирів уточнених (нових) бойових завдань; уточнення (організацію) взаємодії;

– нарощування сил бойового чергування; приведення з'єднання, підрозділів до повної бойової готовності;

– розгортання (розосередження) угруповань і підтримання їх у готовності до негайних дій; виконання заходів з усіх видів забезпечення та управління з урахуванням конкретної обстановки; проведення заходів щодо захисту особового складу від інформаційно-психологічного впливу противника; контроль фактичної готовності з'єднання, підрозділів до бойового застосування.

В рішенні на виконання поставленого бойового завдання командир радіотехнічного з'єднання визначає: замисел вище стоячого штабу на бойове застосування з'єднання; бойові завдання підрозділам; організацію управління і взаємодії; організацію усіх видів забезпечення; сили і засоби, що виділяються у резерв, і порядок його використання; маневр силами і засобами.

Таким чином, при переході системи управління Повітряних Сил на нові структури, більш адаптовані до стандартів провідних країн світу, здійснюються зміни в органах управління радіотехнічних з'єднань, які враховують новий перерозподіл завдань між органами військового управління (ЦПО – ЦУО – радіотехнічне з'єднання) та зміни в порядку планування та управління бойовими діями підрозділів радіотехнічних військ. При умові зосередження функції управління та планування бойового застосування бригади на оперативно-тактичному рівні (в ЦУО, ЦПО) не може зберігатися існуюча на даний час схема управління та прийняття рішення на бойове застосування радіотехнічного з'єднання.

Зміни в системі управління радіотехнічних з'єднань Повітряних Сил. Перспективна система управління ПС передбачає розподіл функцій оперативного та адміністративного управління. Фактично структура органів управління радіотехнічного з'єднання буде передбачати штаб, якій буде виконувати в основному функції адміністративного управління, вишкіл та логістику в межах своїх повноважень. При розгортанні автоматизованої системи управління

авіацією та ППО ПС «Ореанда» і оснащенні радіотехнічних підрозділів КЗА нового типу передбачується вилучення командного пункту зі штатної структури радіотехнічного з'єднання.

Перспективна система управління при збереженні принципу централізації управління та єдиної начальності передбачає відокремлення від командира та штабу з'єднання частини функцій управління підпорядкованими підрозділами. Це функції управління підрозділами при виконанні бойового завдання, в першу чергу функції управління процесом збору, обробки та передачі споживачам радіолокаційної інформації. Вони переходять до ЦУО (ЦПО).

Однак при веденні бойових дій всіма підрозділами з'єднання в межах зони відповідальності ЦУО, командир повинен мати можливість втручатися у процесі управління бойовими діями підпорядкованих підрозділів для забезпечення боєздатності підрозділів. Крім того, командир з'єднання повинен мати можливість отримувати повну інформацію про бойові дії своїх підрозділів та загальну обстановку в підрозділах.

Висновок

Таким чином, місце командира радіотехнічного з'єднання на пункті управління, де збирається вся інформація про бойові дії підпорядкованих підрозділів та результати виконання ними бойових завдань (результати бойових дій) – на розвідувально-інформаційному центрі ЦУО.

Список літератури

1. Кириченко С.О. Система управління Збройних Сил України: ретроспективний аналіз і перспективи розвитку // Наука і оборона. – 2007. – №3. – С.13-18.
2. Біла книга 2006. Оборонна політика України. – К.: МО України, видавництво "Заповіт", 2007. – 125 с.
3. Біла книга 2007. Оборонна політика України. – К.: МО України, видавництво "Заповіт", 2008. – 119 с.
4. Державна програма розвитку Збройних Сил України на 2006 – 2001 роки (основні положення) – К.: МО України, 2006. – 42 с.

Надійшла до редколегії 4.07.2008

Рецензент: д-р техн. наук, проф. О.М. Сотніков, Харківський університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків.

О СТРУКТУРЕ, ФУНКЦИЯХ И ЗАДАЧАХ ОРГАНОВ УПРАВЛЕНИЯ РАДИОТЕХНИЧЕСКИХ СОЕДИНЕНИЙ В ПЕРСПЕКТИВНОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ВОЗДУШНЫХ СИЛ

Н.А. Стахеев, С.В. Кукобко, С.И. Хмелевский

Рассмотрена существующая система управления радиотехническим соединением Воздушных Сил ВС Украины. С учетом положений Государственной программы развития ВС Украины определены структура, функции и задачи органов управления радиотехнического соединения в перспективной системе управления Воздушных Сил ВС Украины с учетом ее адаптации к стандартам стран-членов НАТО и при условии перехода на новое разделение функций между штабом, подготовкой и логистикой соединения при сохранении основ военного управления, закрепленных в руководящих документах.

Ключевые слова: система управления, радиотехническое соединение.

ABOUT STRUCTURE, FUNCTIONS AND MISSIONS OF RADIO ENGINEERING TROOPS OPERATING CONTROLS IN PERSPECTIVE EXECUTIVE SYSTEM OF AIR FORCES

N.A. Stakheev, S.V. Kukobko, S.I. Khmelevsry

Existence operating controls of the radio engineering formation of Air Forces of armed forces of Ukraine is scrutiny. Structure, functions and missions of radio engineering troops operating controls in perspective executive system of Air Forces of Ukraine are specified taking into account adaptation its to NATO standards.

Keywords: operating controls, radio engineering formation.